

I, PIGSUROTAN NI LAKI A ISOPO

Tales Of Respected Aesop

adapted by
Diego Friginal

Summer Institute of Linguistics
Translators

1973

Philippines, Inc.
Publishers

Published
in cooperation with
Bureau of Public Schools
and
Institute of National Language
of the
Department of Education and Culture
Manila, Philippines

874-200

Printed in the Philippines

FOREWORD

Some of the glory of the Philippines lies in the beautiful variety of people and languages within its coasts. It is to the great credit of the national leadership over the years that no attempt has been made to destroy this national heritage. The goal has been instead to preserve its integrity and dignity while building on this strong foundation a lasting superstructure of national language and culture.

The present book is one of many designed for this purpose. It recognizes the pedagogical importance of dividing literacy and second-language learning into two steps--literacy being the first. When a student has learned to read the language he understands best, the resulting satisfaction in his accomplishment gives the drive and confidence he needs to learn the national language. His ability to read, furthermore, is the indispensable tool for the study this program will require.

The Department of Education of the Philippines is proud to present this latest volume in a nationwide series designed to teach the national language through literacy in the vernaculars. It will strengthen both the parts of the nation and the whole.

JUAN L. MANUEL
Secretary

FOREWORD

One of the noble aims of Education is to equip every citizen to participate meaningfully in his society and to share in shaping the destiny of his country. Providing literacy instruction in each man's vernacular is a basic step in realizing this goal. To promote this purpose the Summer Institute of Linguistics works in agreement with and under the auspices of the Department of Education in the Preparation of instructional and supplementary reading materials for the various Cultural Minorities of our country.

The Bureau of Public Schools takes pleasure, therefore, in presenting this volume of literacy material which is part of its list of approved supplementary reading materials prepared for use by the Public School in the areas using the vernacular of these materials.

LICERIA BRILLANTES SORIANO
Director of Public Schools

PREFACE

This book of Aesop's fables was adapted and written by Diego Friginal during his participation in a literature workshop at the Nasuli, Bukidnon headquarters of the Summer Institute of Linguistics.

It is hoped that this booklet will help speakers of Umiray Dumaget achieve skills of literacy and communication in their own dialect which will help them easily achieve the same skills in the National Language.

Thomas R. Macleod
Summer Institute of Linguistics

I OYO AY TUNGKUL DE PIYUN A PAGYEDI

Te duman a kamatoden a magioyo i pesabi na.
"Be malot i tatanom ay malot pala i aani." Kanya patalikngan yu i kamatoden a oyo a pigsurotin.

Te isin a langgem a nagkapagel kanya eya ay kinumang de orat ta heinum. Nun eya ay geinum di ay natawang eya ta maslug un orat. Misan ay i lageden pan ay napaapun de kew a napaaknong nunde orat kanya kinta na i langgem a nagkattawang nunde orat. Kanya inolangan nun lageden i langgem ta sinabi na, "Ayun a langgem, wiyo i agid i a dedegdeg ko. Dio ka kumipot tangani wet ka noomos." Tinubeg ni langgem, "Salamat, ayun a lageden ta nabebilosan ko pala ikaw de belang odes."

Nano ay nun isin ngani a adow ay kinumang i Pepi de bukod ta ninilador ni manok ta eya ay tinumagu de sarok ni beyabes. Ta loktat ngani a te inumapun a lageden nunde sanga nun beyabes a alane na. Nano ay pepakatungol na a masakut un

lageden ay kinaget pan i singit na ni langgem,
kanya an natuloy i pagbikas na nun tilador. Ta
dehil de kinaget ni langgem ay kinumati i singit
na ay nagkitkit ngona eya kanya kinta pan nun
lageden a te duman mangani a agta de sidong na.

Nano ay nun isin a adow ay i langgem pati
lageden ay nagkakitaan a liwet kanya sinabi nun
lageden, "Ay salamat dikaw, ayun a langgem, ta

be an tebe ikaw ay nalibun ok di nano." Kanya
eya ay tinubeg ni langgem a magi oyo, "Salamat
pala dikaw, ayun a lageden ta be an tebe i
dinagdeg mo a agid deko ay naomos ok di nano."
Kanya i piyun a pagyedi ay an nakanugun.

WET MAGSABI NI ANDUWON

Te duman a manga agta a an de buot a neikna
de sadile de i kamatoden.

I matapang a liyon ay te duman a ayun a
tiluwon. Ide ay i topa, kambing pati asu de bukod.
Nano ay nun isin a adow ay kasta te orom un liyon
ta eya ay marobong. Kanya inolangan na i topa ta
sinabi na, "Te bo man di i innawa ko?" Nano
tinumubeg un topa, "Aset ay mabungtut dingani a
masakut i innawa mo." Kanya nagbulas un liyon ta
ginuramut na un topa ta nabigedbigeden i lawes na.
Nano ay inolangan na pala i kambing ta tinanto na
pala ni maginon kanya tinumubeg i kambing, "Aset,

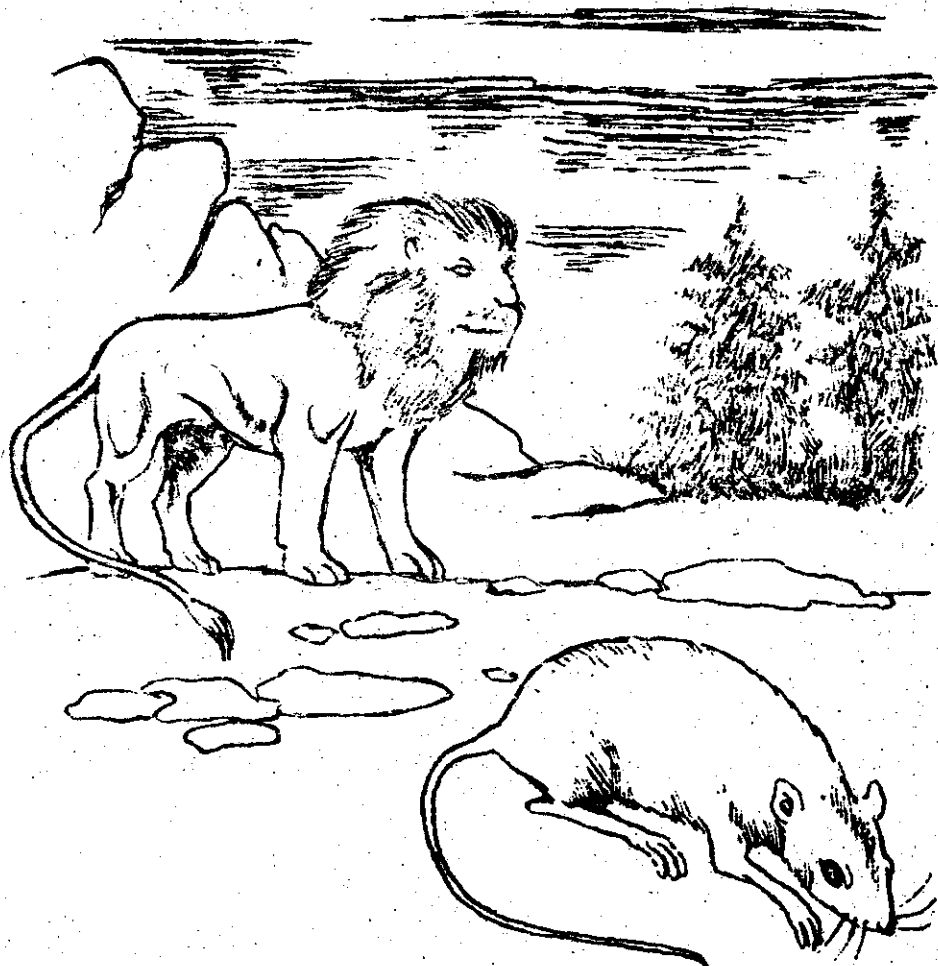
angani te mabengo i innawa mo." Misan ay namas di a nagbulas un liyon ta inesip na a nagsabi un kambing ni kabutelan kanya ginuramut na eya ni matalasin di a koko. Nano ay tinanto pan nun liyon un asu de bukod a magioyo, "Ikaw pan, asu. Ano i nasasabi mo de innawa ko? Mabungtut man?" Tinubeg eya nun asu de bukod, "Ako ay te sippun kanya ang ko pesango i misan ano kanya an ok te nasasabi de tanto mo deko." Kanya an inilengan nun liyon un asu a tage bukod.

Te duman pala a agta a an te buot a neikna ni kamatoden de sadile na.

BINUMILOS NI PIYUN A INNAWA

Te pigsabiin a magioyo kon, "I misan untik ay te tibong pala." I oyo a pigsurotin ay te kamatoden a maginon.

Te duman a liyon a matapang ta eya ay gepaimloy de beloy na a gob. Ta eya ay napagiyus

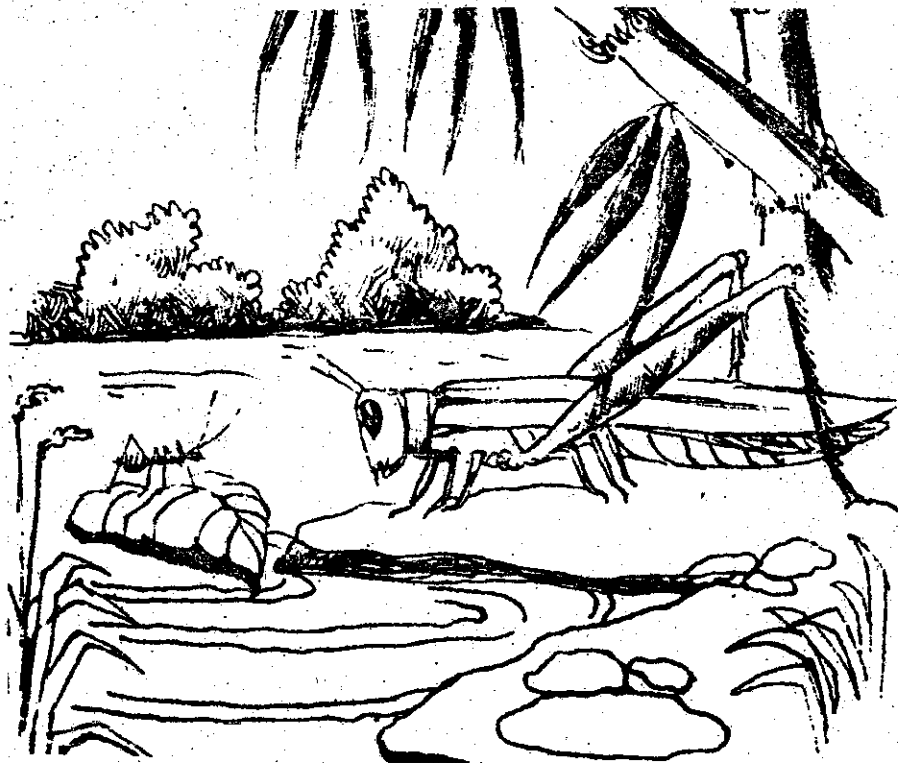
a loktat dahil de kinumalamas i untik a kuyong
kanya eya ay binolan nun liyon ta sinabi na
a gebulas, "Bobunu ko ikaw nano!" Kanya sinabi
nun kuyong, "Wet ok yu bobunu, panginoon ko a
liyon ta misan nagketigeng kamo ay ang kamo

nebiyag ni lawes ko ta untik la ta ako ay nalagelag la dio pati wet yu popunasan ni sagu ko i nguso yu na pati koko yu na ide." Ta gekinkin un kuyong ni takut na kanya nakalbi un liyon ta pinatotol na pati an na binunu.

Nano ay nun isin a adow ay gehanap un liyon ni pampang na de bukod. Ta eya ay naselotan de lawes na kanya misan maubus di i pesan na a tibong ay an nakabut kanya eya ay geolang. Misan ay inikna pan ni kuyong un olang nun liyon. Kanya eya ay tinanto ni kuyong a magioyo, "Ano man, ayun a liyon i sinumapit dikaw?" Nano tinumubeg un liyon, "Dumio ka ta pagelawagin ok mo ta ako ay nagiptan ni lubid." Ta misan untik un kuyong ay nakatabeng la de liyon ta ginamit na i ngipun na ta nginotngot na un lubid kanya nakabut un liyon. Kanya sinabi nun liyon diya, "Mapadikaw tebe i kasampatan de paagowen mo na, ayun a kuyong."

TUNGKUL PAN DE LANGGEM PATI PAKLONG

I langgem ay naketingges pati masepag. Kanya
eya ay getipun di ni pápangan na de abeget para de
tigtapok tangani dumatong man i tapok ay an eya
netigeng. Misan ay i paklong ay bukad i ugele na
Ta eya ay tamad kanya ugnay a gepailang ta eya ay
gekolokanta la maghapon ta an na katinggesan a
getipun ni pápangan na para de tigtapok. Kanya

pagdetong ni tapok ay i paklong ay kakulukalbi ta nagketigeng pati nagkaagidnaw ta nagkabesa dila ni tapok ta an te beloy. Kanya sinabi na de langgem, "Ayun a langgem, biyen ok mo ni untik a pápangan." Misan ay tinutubeg eya ni langgem a magioya, "Ano i yinadi mo nun ampa tigtapok? Bekot ta angka nagtipun ni papangan mo?" Tinumubeg un paklong a magioyo "Ako ay nagkatamad pati nakulukanta ok nun nanon ta ang ko naisepan a gehande ni pápangan ko nun adlas pa." Dingan sinabi nun langgem, "Ay-o, bebiyen ko ikaw ni pápangan misap but mo gepo nano i malot a ugeli mo."

PAGELAWAGIN MO NGONA-DINGAN KA TUMAGBONG

Dehil de kalolongan ay nadeqdeg i isin a aso nun isin a adow de bubun, kanya inesip na nano ti papalano eya a nakatanga duman. Misan ay te sinumila pan a isin a kambing ta eya ay napenom di a masakut ta eya ay inumapo de kainetan.

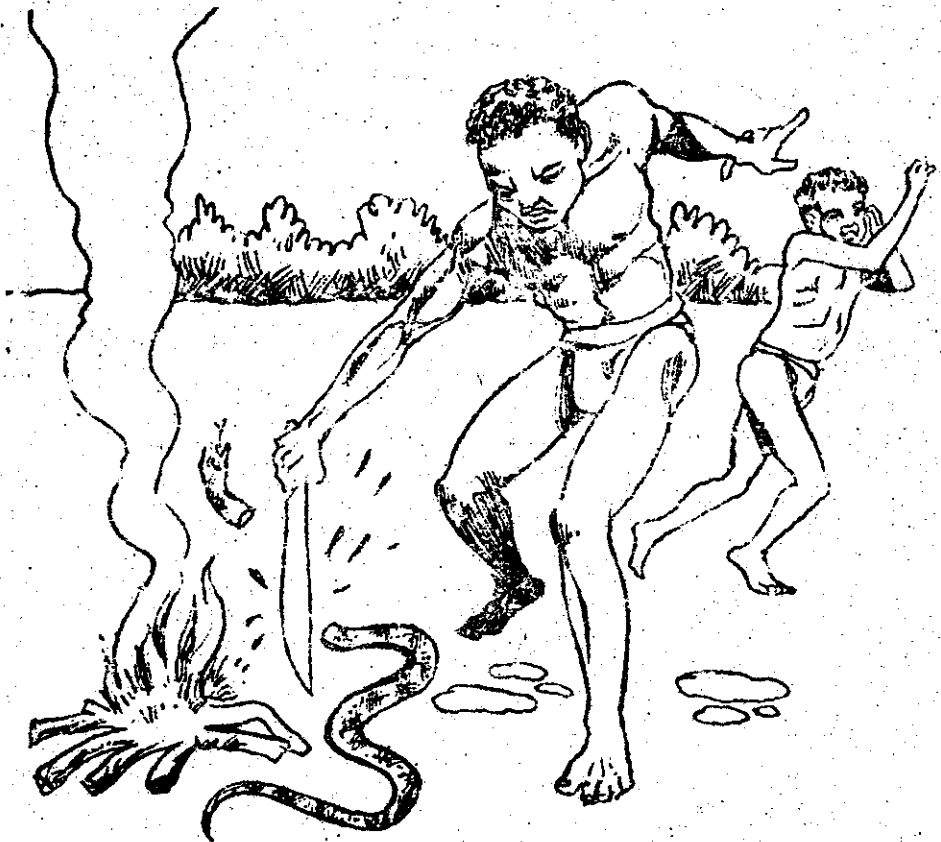

Misan ay yinadi pan ni aso ay inuminggit ni an malagdu ta eya ay nakaesip di ni yeyedi na tangani makatanga de bubun. Ta yinadi na ay genangoy nangoy a gesurut a nagkasalig a kasta ta tinanto na i kambing, "Napenom ka mangani?" Kanya

tinumubeg un kambing, "Ay-o, te naeinom man dena a malenis a orat?" "Ay-o" tubeg nun aso pati sinabi na diya "Dumio ka ta te naeinom kita dio a sukol a orat." Kanya tinumagbong un kambing. Misan ay de maginon a sinumapit diya ay pinumatong diya un aso tangani makasalakat nun de bubun ta un kambing pan ay nawalat di de disalad. Misan ay sinabi nun aso, "Be ikaw ay an naketingges ay nakayedi ka ngani ni an mo katinggesan. Bekot ta natagbong ka dena? Talage a mahena i esip mo."

TUNGKUL DE BEBEK

Nano ay te duman a agta a magtutubigin. Nun eya ay paoli di ay kinta na i bebek a kasta nalibun di de bektas misan ay geinnawa pa ta pillawag na ay gekinkin ni agidnaw. Kanya binolan na un bebek ta inoli na de beloy de ta linane na de degmang. Misan ay pagkabetyag nun bebek ni init nun apoy ay inuminnawa ta naedup a liwet. Kanya la ay nun

inumampulang di i tibong na a den ay pinagbelakan
na a kakaget un manganak a gegewes. Misan ay nun
kinta nun agta i maginon ay inamit na a tambing i
utak ta tinigbes na i bong nun bebek, ta
kinuminolkinol dila un bebek ta dingan nalibun a
loktat. Kanya i bebek ay an depat a kakalbian.

Ta misan buotin tam i bebek ay paghanga na ay kakaget na ikitam pati kakmukan a manga agta.

NANO AY I BEKOKOL PAN PATI UN USA

Te duman kon a bekokol pati usa a nagketa nun isin a adow. Ay i usa pan ay pedengat na un bekokol dehil de geisulisul i pagtotol na. Misán ay napelok pala un bekokol dehil de pagdengat nun usa. Kanya sinabi nun bekokol nunde usa, "Magsubokan kita man ni kaparipari misan kapide i buot mo." Misán ay pinalagdu nun usa i ilok na a namas ta sinabi na, "Napadikaw la non." Kanya sinabi nun bekokol, "Iwina i malot dikaw ta pesila mo pan dila de ilok-ilok. Kanya subukan ta di misan nano tangani kitain mo i kaparipari ko a peilokan mo." Misán ay sinabi nun usa a paglibek, "Ay-o, hali dingani." Kanya un bekokol ay ginumapo di a tinumotul a an te paimloy pati an gelingoy de inapoan na. Misán ay un usa pan ay

napailok dila napailok.

Nano ay sinabi nun usa, "Gepaimloy ok ngona dio de sarok ni kew i ta tipide ko la aakyang ay aabut ko eya." Ta un usa ay nagkeinitan misan ay magidnaw i ongas ni palos kanya eya ay napapede ni náloy. Misan ay náloy a napapede un usa ta dingan napagiyus eya ta naisepan na un ide mangani ay te unahan kanya eya ay linumawot ni maparipari a gesoysoy nunde bekokol. Pagdetong nun usa nunde pinasurutsurotan de a kakalogen ay duman di un bekokol gepaimloy.